

Lengte

15 km

Start- en eindpunt

Eetcafé De Peer
Oude Liesboslaan 172
4839 AD Breda

Parkeren

P Horeca De Peer, Oude
Liesboslaan 172, 4839 AD
Breda

Horeca

Eetcafé De Peer
Oude Liesboslaan 172
4839 AD Breda

**Restaurant Boswachter
Liesbosch**
Nieuwe Dreef 4
4839 AJ Breda

**Onderweg zijn er bankjes en
picknick plekken**

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

06-09-2026

Baronie van Breda

Deze rondwandeling voert door de verrassende natuur tussen Breda en Etten-Leur. De route verloopt meteen door het historische Liesbos, het oudste zomereikenbos van Nederland met statige brede lanen. Als we het Liesbos verlaten, komen we door idyllisch coulisselandschap met kleinschalige weilanden en akkers en houtwallen. Door het rustieke buurtschap Lies wandelend slingert de route slingert verder over rustige zandpaden en landweggetjes richting het kleine buurtschap Achterste Rith. In deze agrarische enclave over de akkers, die perfect worden omlijst door groene hagen. Dan wandel je door de Ettense Gemeentebossen naar het buurtschap Bremberg, waar we voorbij aan het kapelletjes over de Moerdijkse Postbaan terugkeren naar het Liesbos. Het laatste traject langs 't Jachthuis en Restaurant Boswachter Liesbosch brengt ons terug naar het vertrekpunt.

De wandeling volgt deels de markeringen van het Wandelroutenetwerk VisitBrabant. Routebeschrijving via knooppunten: Startpunt 83 - 93 34 20 - 26 - 22 84 81 Eindpunt. Deze knooppunten zijn herkenningspunten onderweg. Het gebruik van kaart en GPS blijft noodzakelijk!

Routebeschrijving

L.A.W.V. "VIA-VIA"

1 De rondwandeling vertrekt vanaf de parkeerplaats van Horeca De Peer aan de Oude Liesboslaan net buiten de bebouwing van Breda, waar we de Drielindenlaan oversteken en het voetpad naast de oude Liesboslaan volgen langs de zuidrand van het Liesbos. Na goed 350 meter slaan we naar rechts het bospad in en houden hier links aan. We blijven het bospad volgen tot we op de kruising met de brede kaarsrechte laan van Schoneboomsdreef komen. We steken recht over en vervolgen de route, die kronkelend zijn weg door het bos vervolgt, tot we op de verharding van de Jachthuisdreef staan. We slaan linksaf over het voetpaadje achter de paaltjes langs het asfalt. Aan het einde van de Jachthuislaan staan we opnieuw op de Oude Liesboslaan. De route gaat even naar links en dan meteen rechtsaf door het fraai beschilderde tunneltje De Kloek onder de A58 door naar het kleine rustieke buurtschap Lies met zijn voormalige Pastoor van Arskerk. We wandelen bij KNP83 even linksaf voorbij de voormalige pastorie op de Liesboslaan en volgen dan naar rechts de Liesstraat. We passeren het voormalige schooltje van het buurtschap, waar het beeld van Pastoor van Ars vanaf zijn hoge positie aan de gevel ons nakijkt! We volgen de Liesstraat met de bochten naar links en rechts mee tot we na een kilometer op de T- kruising met de Sprundelsebaan komen. Onze route gaat rechts af en bereiken even verderop bij de Oude Boerderij met Vlaamse schuur KNP93.

2 Bij KNP93 wandelen we linksaf. De groengele markering van het wandelroutenetwerk leidt ons hier over de onverharde Hazardweg. Deze eenzame, smalle zandweg komt al voor op de kaarten van het Hollands kadaster van Princenhage van 1809, maar krijgt pas 1942 zijn naam, ontleend aan het nabijgelegen buitengoed Huize Hazard. De zandweg kruist bij de duiker, waar eens de

Geitenbrug heeft gelegen, het waterloopje van de Bijloop. Een paneel geeft informatie over het drassige gebied. Met de bochten mee komen we langs aspergevelden en hebben we naar het oosten zicht op het bosgebiedje van het historisch landhuis Huize Hazard. Met de bocht naar links en rechts komen we uit op de Rithsestraat, die we naar rechts inslaan. Aangekomen in de flauwe bocht naar rechts wandelen we rechtuit achter de sluitboom over het grasbaantje. Met de bocht mee staan we even verderop aan de Achterste Rithweg. Hier is aan de rechterkant een picknickplaats. Wij slaan linksaf langs de elektriciteitskast met afbeelding en wandelen naar het kleine buurtschap Achterste Rith. Waar het asfalt naar links afbuigt, gaat onze route naar rechts over het onverharde pad, dat particulier eigendom is van de aanwonenden. Naar rechts hebben we zicht op het laag gelegen beekdal van de Bijloop. We komen uit op de Raamschoorseweg. Rechtsaf staan we bij een 'beplakt' gasstation met een afbeelding uit het Stadsarchief Breda, voorstellend Jaon en Leentje Joosen voor hun boerderij aan het Vaartwegje 4 op de Rith. Over de Bijloop bereiken we KNP34

3 Bij KNP34 wordt aangegeven dat we nu in het buurtschap Vuchtschoot komen. Schuin links voor langs de picknickplek betreden we het bosgebied Vloeiweide, dat bestaat uit een afwisseling van gemengd bos, open weilandjes, houtkanten en kleine beekdalen. Achter de sluitboom gaat de route rechtuit en worden we naar rechts afgeleid door open gebied. Voorbij een kleine waterplas wandelen we linksaf tot we na 500 meter op de Vuchtschootseweg uitkomen bij een riant optrekje. We volgen hier de Vuchtschootseweg naar links. Naar het oosten hebben we zicht op het open gebied Ganzenweide in het buitengebied op de grens van Etten-Leur en Breda. Landbouwgronden zijn hier omgevormd tot natuurgebied om de

ecologische verbindingzones te versterken. Aangekomen op de T-splitsing aan het einde van de Vuchtschootseweg gaat de route rechtsaf en volgen we het asfalt (Hellegatweg) om na goed 400 meter bij het paneel van het Brabants Landschap aan de linkerkant het bosgebied Kogelvanger in te wandelen. We volgen het bospad tot we aan de brede zandweg (Kogelvanger) komen. Gebruik van kaart en GPS kunnen hier helpen! We steken de zandweg over en nemen het eerste bospad naar rechts waar we de groengele markering van het wandelroutenetwerk oppikken. We wandelen dit bospad helemaal uit in noordelijke richting tot we op de Zandspui uitkomen bij het paneel van Brabants Landschap van de Kogelvanger, waar achter de paal van KNP20 verdund staat opgesteld! De route gaat naar rechts over de Zandspui tot we bij KNP26 op de Hoge Bremberg staan.

4 Bij KNP26 gaat de route linksaf over de Hoge Bremweg. We komen nu in het oude buurtschap Bremberg. Voorbij het kassencomplex passeren we een driehoekig grasveldje en wandelen de Hoge Bremweg uit tot op de kruising met de Hilsebaan met KNP22. Voor KNP22 gaat onze route naar rechts over het wandel- en fietspad langs de Hilsebaan tot we aan de kruising komen met de Moerdijkse Postbaan op de overgang naar de Sprundelsebaan bij het Bedrijf Coremans. We wandelen linksaf de Moerdijkse Postbaan in, vernoemd naar de oude postroute van Antwerpen naar Moerdijk. De route verloopt langs het hekwerk van Camping Liesbos tot we voorbij de afslag Liesbos aan de linkerkant aan de afslag met de Hoogstraat staan. Hier ligt op de hoek met de Moerdijkse Postbaan tegenover KNP84 in het bosje in de bocht naar links het veldkapelletje Marie Moeder van Altijd durende Bijstand. De bankjes en de picknickplek bieden een rustmoment. Even verderop houdt de wandelroute bij de bebouwing rechts aan achter het schrikhek langs het bosje tot

aan de bocht naar rechts bij het voormalig klooster Huize Liesbosch aan de Liesboslaan. We nemen hier naar links het paadje dat naar de trap leidt, die ons door de tunnel van de Moerdijkse Postbaan onder de A58 door naar de volgende trap brengt. We nemen nu de trap omhoog en staan in de uiterste zuidwesthoek van het Liesbos!

5 De route volgt het bospad naar links en verloopt hier op een tiental meters parallel aan de Moerdijkse Postbaan door het bosgebied. We negeren de bospaden en dreven aan de rechterkant tot we op de T-splitsing met de brede Nieuwe Dreef uitkomen, die naar links eindigt op de Moerdijkse Postbaan. We wandelen naar rechts over de Nieuwe Dreef, steken de Asdreef over om dan na 190 meter bij de ronde witte markering linksaf het bospad in te slaan. We wandelen dit kronkelende bospad helemaal uit tot we op de Torenlaan aan het hekwerk rond 't Jachthuis komen. De route gaat rechtsaf tot we na de sluitboom bij KNP81 komen aan de verharding. Even 100 meter naar links hebben we zicht op 't Jachthuis en het tegenover gelegen Engelse park. Terug bij KNP81 gaat de route met de bocht naar links om meteen voorbij de Huisdreef tegenover de parkeerplaats het bospad in te slaan. We lopen dit bospad rechts aanhoudend uit en komen aan de toegang naar Restaurant Boswachter Liesbosch. We verlaten de Horeca gelegenheid aan de noordkant over de Nieuwe dreef en komen voorbij de picknickplek op de kruising van brede Schoneboomsdreef. De route gaat hier rechtuit verder over de Nieuwe Dreef tot aan de kruising van opnieuw een brede laan, de Morteldreef, die we naar rechts inslaan. Even verderop gaat onze route linksaf over een kronkelend bospad dat ons door het bosgebied aan de oostkant van het Liesbos terug leidt naar het startpunt: Horeca De Peer aan de Oude Liesboslaan, waar deze rondwandeling eindigt.

1 - Het Liesbos

Dit 200 hectare grote bosgebied, gelegen ten zuiden van Prinsenbeek en ten westen van Breda, bestaat voornamelijk uit loofbomen. Het is het grootste oude zomereikenbos van Nederland, waar op de hogere droge delen ook naaldbomen zijn aangeplant. Al in 1200 is het gebied bekend als het Landgoed van Hage en Lies. Eeuwenlang is het Liesbos in bezit geweest van de Heren van Breda, de Graven van Nassau en later de Familie van Oranje-Nassau. Zij gebruiken het als warande en lusthof met lange kaarsrechte monumentale dreven speciaal aangelegd om comfortabel met jachtkoetsen door het bos te rijden en voor de jacht en de valkerij ten behoeve van die jacht. Het historische bosgebied wordt sinds 1899 beheerd door Staatsbosbeheer. Opvallend is de unieke blauwe reigerkolonie, die al sinds de Middeleeuwen in het bos huist een unieke kolonie reigers. Het Liesbos is vrij toegankelijk voor het publiek en er zijn korte en langere wandelroutes uitgezet.

2 - Pastoor van Arskerk

De Pastoor van Arskerk in het buurtschap Lies, bij het Liesbos in Breda, is een voormalige rooms-katholieke kerk. De kerk is in 1929 gebouwd naar een ontwerp van de Roosendaalse architect Jacques Hurks (1890 - 1977). Het gebouw heeft een opvallende expressionistische stijl, die veel kenmerken heeft van de Amsterdamse School. De vierkante klokkentoren lijkt daarnaast op het Duitse expressionisme. De kerk heeft één schip, een kruisvormige plattegrond en een vijfzijdige apsis. Op de voorgevel staat een beeld in Franse kalksteen van de heilige Johannes Maria Vianney, pastoor van het Franse Ars, de patroonheilige van de kerk. In 1930 wordt Pastoor A.J.B. Hoevenaars de eerste pastoor van de parochie. In september 2012 wordt de kerk aan de eredienst onttrokken. Het gebouw is een rijksmonument en heeft tegenwoordig een nieuwe functie. Het designbedrijf Vormvast heeft er een moderne showroom voor binnenhuisarchitectuur in gevestigd. Daarmee blijft de bijzondere kerk onderdeel van de geschiedenis van Lies en Breda.

3 - Huize Hazard

Dit historisch landhuis in het gehucht De Rith dateert uit de late achttiende of vroege negentiende eeuw. Op deze plaats heeft oorspronkelijk de Hoeve op De Rith gestaan, een oude boerderij, die als leengoed is gehouden van de Heerlijkheid Burgst. Later wordt de hoeve herbouwd tot het huidige landhuis. De naam Hazard is waarschijnlijk een familienaam. Het Franse woord 'hasart' betekent echter ook kans of een worp op goed geluk, waardoor de naam mogelijk als wensnaam is gebruikt. In 1793 verblijft Prins Willem V ongeveer tien dagen op Huize Hazard. Het huis valt op door zijn witgepleisterde gevels, het dwars geplaatste zadeldak en de eenvoudige, elegante witte ingangsomlijsting. Ook de dakkapellen met frontons en voluten geven het landhuis een statige uitstraling.

4 - Buurtschap De Achterste Rith

De Achterste Rith is een oud gebied dat oorspronkelijk deel uitmaakt van het gehucht De Rith en van de Rithsestraat. De kern bestaat uit verspreid liggende boerderijen langs de Rithsestraat en de huidige Achterste Rithweg. De oudste vermelding van De Rith dateert uit 1430. De naam verwijst waarschijnlijk naar een natuurlijke waterloop, de Bijloop. In de loop van de tijd ontwikkelt De Achterste Rith zich als een zelfstandig buurtschap. De naam verschijnt voor het eerst in 1934 en staat vanaf 1938 op topografische kaarten. De Achterste Rithweg vertakt zich in twee delen. Eén tak is geasfalteerd, is eigendom van de gemeente en eindigt bij de Raamschoorseweg. Het andere deel is onverhard, particulier eigendom en loopt door tot Raamschoor. Langs dit deel staan nog enkele boerderijen.

5 - Buurtschap De Bremberg

Het kleine Buurtschap De Bremberg heeft een lange geschiedenis. In 1331 verkoopt Hertog Jan III van Brabant het gebied aan inwoners van Antwerpen, die het land ontginnen. In 1333 breidt het ontginningsgebied zich uit van de huidige Hilsebaan tot aan Attelaken. Aanvankelijk wordt er turf gewonnen, maar later verandert het gebied steeds meer in landbouwgrond. In de veertiende tot en met de zestiende eeuw is er veel werk en welvaart. Ook wordt er lange tijd leem gewonnen voor bakstenen. Deze stenen worden onder andere gebruikt voor de stadsmuren en poorten van Breda en voor het kasteel van Breda. Rond 1850 wonen er ongeveer 200 mensen in zo'n dertig boerderijtjes en huisjes. Van 1887 tot 1984 staat hier Steenfabriek De Bremberg van de familie Hennekam. Daarnaast is er van 1900 tot 1932 de Gezondheidskolonie Dordrecht voor kwetsbare, vaak ondervoede kinderen uit de minder gegoede klassen van Dordrecht. Sinds 2009 is er een zorgboerderij. De Bremberg is daarmee een buurtschap waarin landbouw, industrie, zorg en geschiedenis samenkomen.

6 - De Moerdijkse Postbaan

Deze weg is een aanpassing van de oude postroute, die tot 1809 van Antwerpen naar Moerdijk loopt via Rucphen, Hoeven en Zevenbergen. Daarna wordt de route verlegd via Zundert, Breda en Lage Zwaluwe. Omdat de poorten van Breda 's avonds en 's nachts sluiten, ontstaat het plan om de stad buitenom te passeren. De route loopt dan onder andere over de huidige Moerdijkse Postbaan, de Leursebaan en de Postbaan bij Prinsenbeek. Langs het Liesbos op de grens van Breda en Etten-Leur is het een zandwag! De naam van de oude postroute verandert in de loop van de tijd. In 1809 heet de Postbaan bij Prinsenbeek de Nieuwe Postbaan. In 1824 heet de huidige Moerdijkse Postbaan nog de Oude Postbaan van Antwerpen naar de Moerdijk, maar krijgt vanaf 1942 zijn huidige naam.

7 - Kapel Maria Moeder van Altijddurende Bijstand

Dit eenvoudig veldkapelletje herinnert aan de oorlogsjaren en aan de dankbaarheid van de parochianen voor het feit dat hun omgeving grotendeels voor het oorlogsgeweld is gespaard. Het idee voor de kapel ontstaat rond het priesterjubileum van Pastoor Hoevenaar. In 1943 vierten de parochianen zijn 25-jarig priesterschap en zamelen geld in voor de bouw van een veldkapel. Door de oorlog en de daaropvolgende ruilverkavelingswerkzaamheden loopt de bouw echter vertraging op. In de zomer van 1947 komt de kapel er uiteindelijk. De gemeente stelt een stukje grond aan de hoek van de Moerdijkse Postbaan en de Hoogstraat beschikbaar. Architect W.J. Burek uit Breda ontwerpt het gebouw en aannemer Buysen uit Etten voert de bouw uit. Het kapelletje bestaat uit gele baksteen en heeft een rieten dak. Achter het kleine altaar staat een mozaïek van Maria met het kind. Op 10 augustus 1947 wordt de kapel plechtig ingezegend. Gelovigen trekken in gebed naar de kapel, waar een preek wordt gehouden en Maria wordt gezegend. Ook tegenwoordig bezoeken mensen het kapelletje. Wandelaars en fietsers komen er voor een moment van rust, bezinning of gebed en steken vaak een kaarsje aan.

8 - Huize Liesbosch

Dit voormalig klooster kent een lange en bijzondere geschiedenis. Oorspronkelijk staat hier een herenhuis met de naam Kasteel 'Huize ten Bosch', dat bewoond wordt door een oud-militair. In 1879 wordt het gebouw gekocht door de eigenaar van de suikerfabriek op Zwartenberg in het nabij gelegen Leur. Hij maakt er een familiehotel van met grote tuin, goudvisvijvers en koetshuis, dat goed bereikbaar is met de passerende stoomtram en paardentram. In 1904 verdwijnt het hotel en het gebouw wordt gekocht door de Sint Martinusparochie, die het beschikbaar stelt aan de Benedictinessen van het Heilige Sacrament. Zij komen vanuit Frankrijk naar Nederland en bouwen een nieuwe vleugel aan het gebouw. In 1910 vertrekken de zusters weer naar Frankrijk en in 1912 neemt de Priestercongregatie van het Heilig Hart van Jezus het gebouw in gebruik als opleidingsinstituut voor priesters. Het krijgt de naam Grootseminarie Liesbosch. Het complex wordt daarna meerdere keren uitgebreid en verbouwd. In WOII vordert de Duitsers het gebouw en keren de geestelijken na de oorlog terug. Uiteindelijk wordt het Grootseminarie afgestoten en in 1971

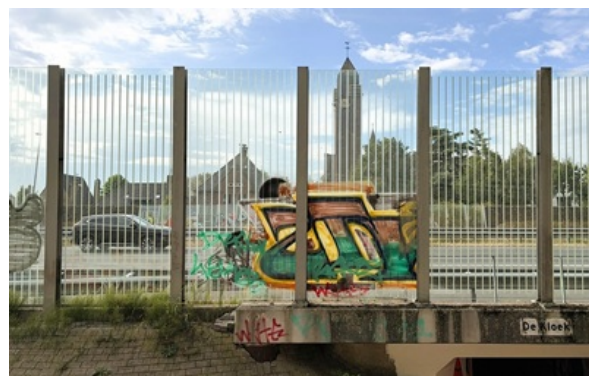
wordt het complex gekocht door de Kleine Zusters van de Heilige Joseph. Zij gebruiken het als rust- en verzorgingshuis en geven het de naam Huize Liesbosch. In 2011 wonen er nog een klein aantal zusters en is een deel van het klooster door Zorggroep Thebe in gebruik als verzorgings- en verpleegtehuis.

9 - 't Jachthuis

Van 1840 tot 1881 zijn de bossen rond Breda eigendom van Prins Frederik van Oranje Nassau (1797 - 1881). In 1843 laat hij het Plantage meestershuis, de boswachterswoning, in het huidige Liesbos herbouwen tot het huidige Jachthuis, van ouds omgeven met een gracht. Tegenover het Jachthuis geeft hij in 1845-1846 de opdracht het zogenaamde Engelse Park aan te leggen met slingervijver en slingerpaadjes. Onduidelijk is wie het Engelse Park ontworpen heeft. Het is mogelijk dat de landschapsarchitect Jan David Zocher jr. (1791 -1870) bij de veranderingen in het Liesbos betrokken is geweest, die in navolging van zijn vader vanaf 1817 voor het Koninklijk Huis gewerkt heeft.

10 - Uitspanning De Boswachter

De geschiedenis van deze uitspanning in het Liesbos begint in 1845. Prins Frederik van Oranje Nassau (1797 - 1881) laat als eigenaar van de bossen rond Breda een laag en breed pand bouwen met een hoog pannendak. Aan het einde van de 19de eeuw krijgt de woning een Franse kap. In 1888 verhuist boswachter Willem Hendrik van Berkum naar het pand. Hij krijgt toestemming om bezoekers heet water en limonade te schenken. Zo ontstaat langzaam een plek waar mensen tijdens hun bezoek aan het Liesbos kunnen uitrusten. Paarden worden bij aankomst uitgespannen en krijgen voer. In 1924 opent Hubertus Takx er uitspanning De Boswachter en bouwt het bedrijf uit. In 1944 neemt zijn zoon Wout de zaak over. Zijn vrouw Cornelia verzorgt de keuken en introduceert maaltijden en haar bekende appeltaart. In 1973 zijn het Bert en Joke Takx, die het restaurant overnemen en na een grote verbouwing ontstaat Restaurant Boswachter Liesbosch. Nu is het de vierde generatie die de lange familietraditie van Uitspanning De Boswachter op deze bijzondere plek in het Liesbos voortzet.

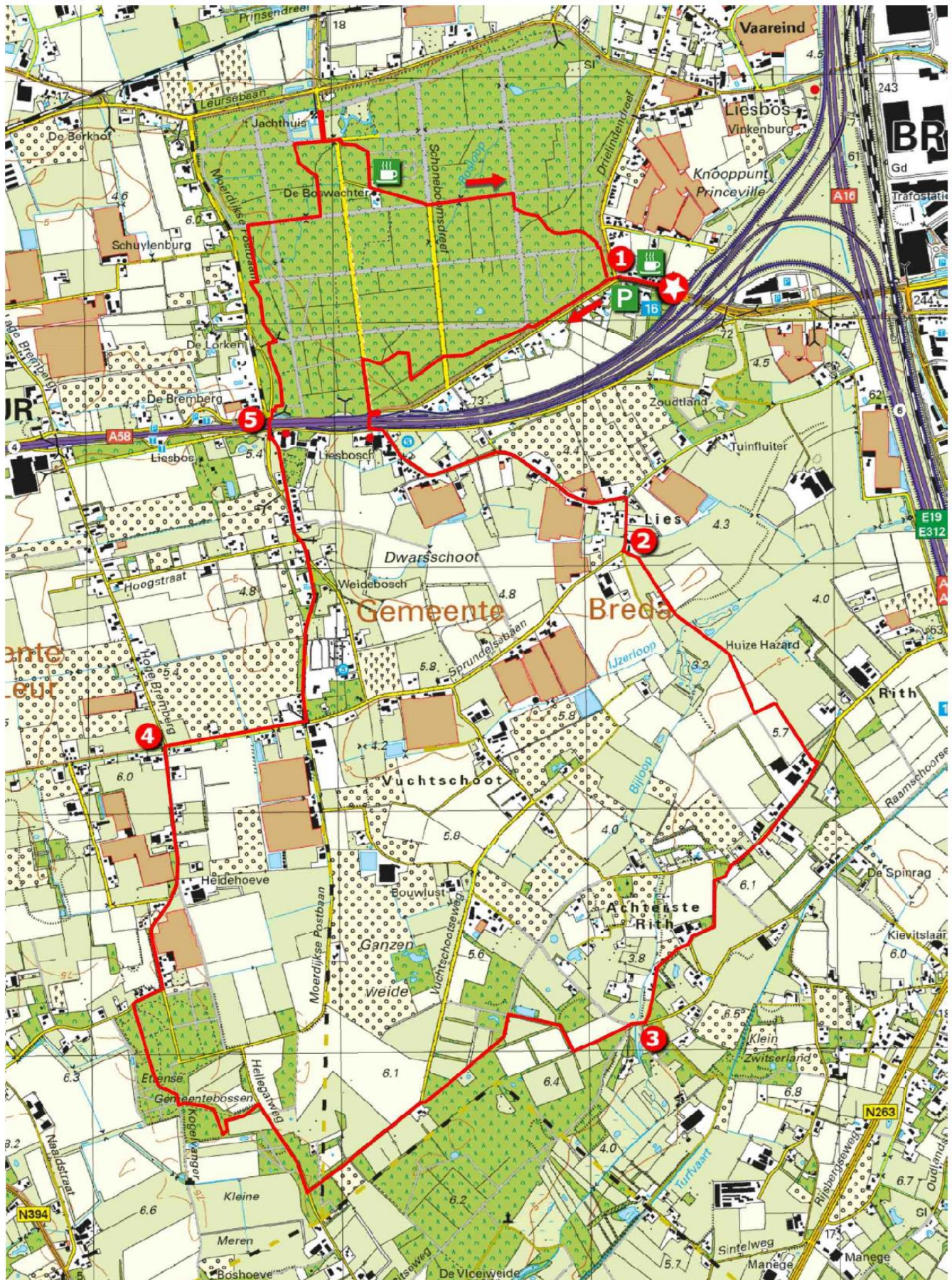

Door het buitengebied tussen Breda en Etten-Leur - 15 KM.

WandelZoekpagina

Aangemaakt voor: Charles Aerssens

Copyright Topografische Dienst Kadaster, Emmen

Door het buitengebied tussen Breda en Etten-Leur, 15 km